شرائط اشتراك

ولایاتده سنه‌لکی

۱۳۰ آلتی آیلغی

۷۵ غروشدر

اوچ آیلق یوقدر

اداره : استانبول

ابوالسعود جاده‌سی

ثروت فنون

شرائط اشترا

درسعادتده سنه‌لکی

۱۰۰ ، آلتی آیلغی

۵۰ ، اوچ آیلغی

۲۵ غروشدر

عالم مطبعه‌سی

احمد احسان وشرکاسی

پنجشنبه کونلری چیقار ، فنون ، ادبیات ، صنایع وتجارتدن

بحث ایدر مصور عثمانلی غزته‌سی

سر محرر ومدیری احمد احسان

درسعادتده نسخه‌سی ۱۰۰ پاره‌در

عدد ۱۰۲ — پنجشنبه — ۱۱ شباط سنه ۱۳۰۸ — ایکنجی سنه — دردنجی جلد

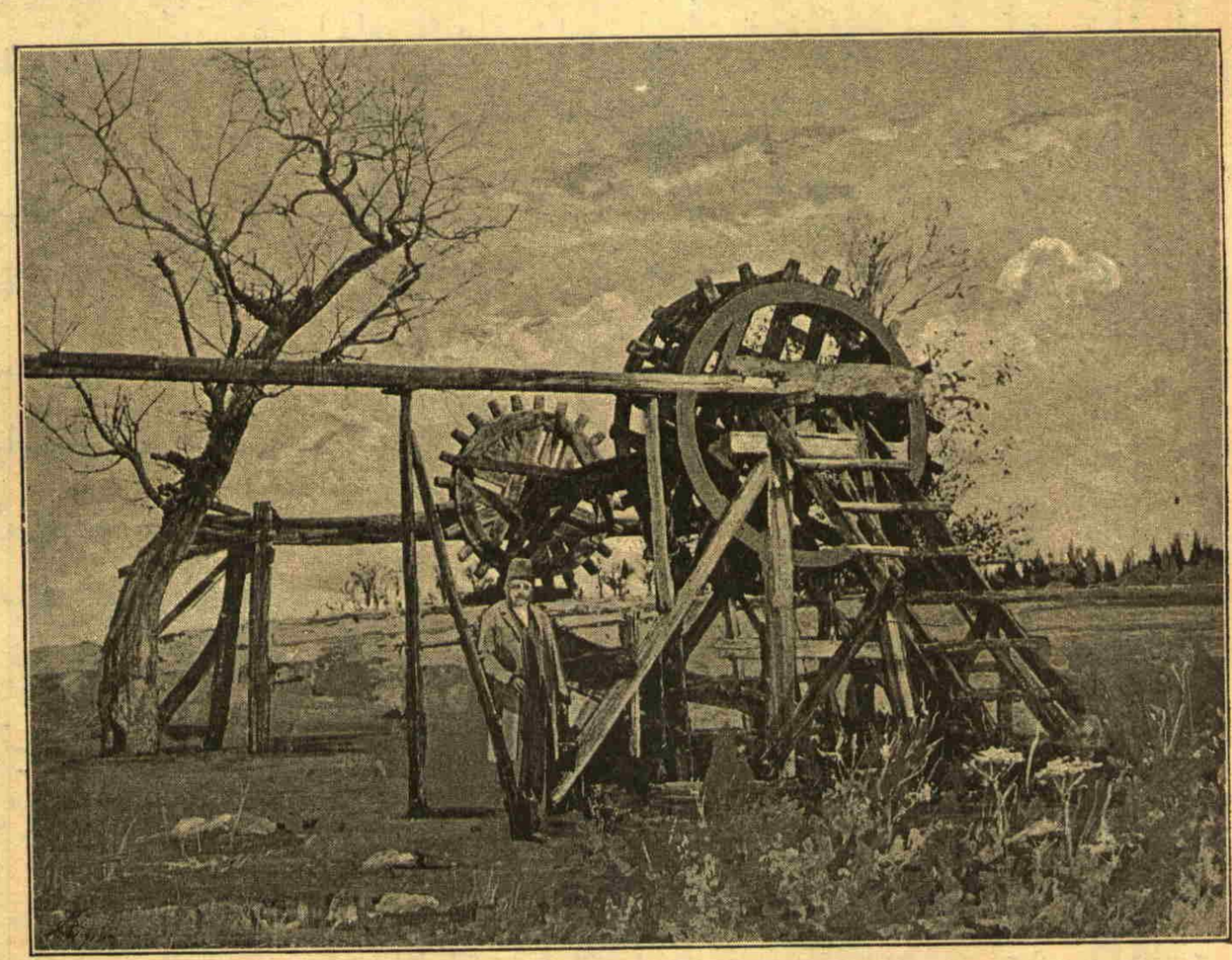

نستانه فوطوغرافلردن : بیرام پاشاده بر بوستانه قیوسی

Nos instantanées : Un puits à roue à Baïram-Pacha

MILLI KÜTÜPHANE-ANKARA-1946

غزتمیه مندرج اعصامز بالجمله مقالات سر محررکدر .

استانبول پوستهسی

هفته غریب ، عجیب ، لطیف ، مضحك ، ثقیل ، مسئلهسز مسخره قیافتلری بك اوغلی سوقاقلرنده موجود ساز بشهٔ اوله اوله « یاغلی » دیکلری بو صالی کوزیله ، اوزنده اول کلمهسه بازار ویازار ایرتسیده اولانجه استعداد صفاسنی آرتیردقدن صوکره ختامه ایرمشدر . « دم صفا » دیه کنیلرینی اکلنجه ، کزمکه طوزمغه ، بالوزده غازلرك حرارتی ازدحامك نفسی ایچنده انواع صفایه ویرمه بك اوغلی زوقیرستانی ، حاصل ایتدکلری یورغونلغی انجق برهفتده چیقارمیلرلر ، زیرا ات کسمی دیکلری ، دورهٔ ذوق او « اهل ذوق » لك اولانجه قوت و اقتدار صفا پردازلغنی کسوب براقمشدر .

*** « قارناوال » عنوانه عمومیسی التنده ذکر ایدیلمه « ات کسمی » ذوق وصفاسی استانبولزك خرستیانه خلقنه مخصوص صحنهٔ اجرا اتی دخی بك اوغلی و غلط محله ایدر ؛ قارناوالجیلری صحنهٔ صفالرنده کورمك قارناوال اشتراك ایتمیانه خرستیانه خلقندن ماعدا استانبولك تکمیل زوقیرستانك آرزوی نشئراری جملهسنده اولدیغی ایچون قارناوالك حکمفرما و مسخرهلرك ، قارنا و الجیلرك سوقاقلرده موجود ساز بولندیغی زماندرده اوموجدلی سوقاقلرك منظرهٔ صفا وغرابت انکیزینی سیر ایتمك مخصوصنده دائما در . میانه شطات اولورلر . اشته بوآرزوی تماشا سوقاقلرده جولانه ایدن « مسخره » لرك هیئت عمومیهسنه لذت ویرر . غلبهلك آرتار ، یازار داونی تعقیب ایدن اشخاصلرده اولدیغی کبی بك اوغلنده « دوغری بول » ده — ارباب تمسخرك شوخانه حرف اندازلغنه ، اهل تماشانك زمانه جولانده اوموز چاپمهسنه هدف اولمزده — دوغری بورومك قابل اولمز . صورتهدکی رنکارنك انوابنه اسفنبل کاغدینی ابیلك ایله ایلشدیرمهسه ، باشنه اوزونه بر کلاه ، چهرهسنه تقبل بر ماسکه طاقمهسه بر « مسخره » نك اوموزینه آمدیغی طوراه سیورکهسنه هیئت مخصوصه ویرهرك سوقاغك تا اوتهسنده هیبت ایله یورودیکنی کوریرکه هربری حیوانات ومشیورده بری قیافتنی آلمهسه بر سوری حیوانات باغچهسی نمونهسی ، اونی متعاقب ، اشجی ، سایس ، اسکیجی ، لبلبجی ، ازغرده ماشجی ، سوبرونتوجی ، یاچاورهجی ؛ فالجی نظره مصادف اولور ؛ آزایلدیرده لسکنی ایله بربری ، بوکیله حمالی ، دوربینی ایلدیرایله جیبوغیله تیراکی عرصهیه ایرایدر ، بونلرك بهسینه التحاق ایتمهسه لطیف قیافتلی ، ظریف اندامی « دامه » لر ، قورقنج قیلفه کیرمهسه مسخرهلر ، شکرجی وطاتلیجی دکاندرینه ، قهوه خانهلره دولمهسه طاقم طاقم ماسکهلیلر اهل تماشایی هرآنه برجهتدن دیکر جهته سوق ایتدکجه ایچونه سوقاقلرك ازدحامندهکی جولانه کیتدکجه آرتار ؛ هله نصف البلده ونصف البلده صباح قدر اهل صفانك رقص ایله راقی ایله قریاق ایله قیزشمهسه ارزوی تمسخری بالواره ، غازینو وقهوه خانهلره صیغمز اولوردی — تماشادهلاله دوام ایدنلره — انواع جرشمهسه صفاراتهٔ ایدر . غلیانه ذوق وصفا ، صباحلك شعاعات اولیسی جو سمایی تنویر ایدرك راملرك اوستنده سوقاقلردهکی ماسکهلره عکس انداز اولمادن منقطع اولمز . مع مافیه شعاعات صبح دخی « مسخره » لرك اجراات تمسخرکارانهلرینه خاتمه چکمز ؛ اللهکه یاغلی صالی کلدکه قارناوال دوربینی اوسنه ایچونه بینیره !

*** صوك صوڤلر قیسهسه دوربینده بیترمهسه کبی اولدیغی ایچونه شهرمز بوهفته بهارده نمونهٔ « سریع بهار » حالنده ایدی هرطرفده مبارك رمضانه حاضرلغی ده باشلامشدر ؛ اولدیاشوندهنه قالدی ؛ بوکونه شعبانك بشی دکلمی ؟ سزلره ایکی هفته مصاحبت ایتدکدن صوکره اوچنجی هفتهده رمضانی تبریك ایلهجکز .

*** رمضانی دریسه ایدن یازو جیلرده سحوره قدر ایچیه امتداد ایدهجك زمانی خوشه کچرتمك اوزره صرف مساعی ایلیورلر ؛ شهزاده باشینك رمضانده مخصوص ایدیسی ینه مادیه وعابرینك نظرینه چارپیور . ادارهٔ عبدینك قارشیسنده بری جانبازلره دیکری ظهور ایدهجك بر یازو بر بولك اوزره ایکی ، اشاغیدن بیرك قراقخانهنك باغچهسنه یتالیادهکلدهجك بر قره میانیه ویرلك اوزره ؛ شکرجی حافظ جمیل افندینك بازار حلوياتنك آرقهسنه موسیو قازنووه مخصوص اولمق اوزره بر کهجمعا دوت یکی بنا قوردیدی ؛ بونلر ادارهٔ عبدی ، ادارهٔ اسماعیل رادارهٔ حسن علاوه اولنورسه بکونه یدی یازو میدانه کلیور دیمکدر . آرتق بونلرك تفصیلاتنی زبرك رمضانه قالیر دکلمی ؟

مصاحبهٔ فنیه

صنعی الماسپارهلر

صاچلر آرهسنده اشعه بار اولان الماسله معدن کمورینك صرف فنی برنظرله فرقی یوقدر . الماس نه ایسه معدن کموری‌ده اودر . هرایکیسنك ترکیب کیمیویسی بردر . بری یالکز بر واسطهٔ زیب وفر اولمقله قیمتدار اولدیغی کبی دیکری جداً بشریته ومدنیته و فابریقهلره خادم اولمق جهتیله اهمیتلیدر .

ظاهرده بربرینه مشابه وترکیجه یك اصل اولان بوایکی جسم آرهسنده کیمیا یالکز بر فرق بولوب کوستره بلمشدرکه بوده کثافتلرنده اولان تفاوتدن عبارتدر . الماس کندی حجمی قدر کمورله نسبت اولنورسه کموردن آغیردر . کمورك اك خالص اك صاف

نوعی اولان غرافیتك کثافتی انجق ٢ اولدیغی حالده الماسك کثافتی ٣٥ در . کثافت بحثندن شو نقطه اکلاشیلیورکه کمور خفیف یوغرولمش ، اجزای فردیهسی صقیشدیرلمهمش ، الماسك ایسه جزؤ فردلری غایت بری برینه ملاصق . . . فرق بوندن عبارت اولنجه بر کمور پارچهسنی آلهلم ، صقیشدیره بیلدیکمز قدر صقیشدیرهلمده الماس یاپهلم ... بو فکر شحدی عقله کلش دکلدر . اسکی برزماندن بری یعنی فناً الماسك کمور یاخود کمورك الماس اولدیغی اکلاشیلدقدن صکره ارباب فنی خیلی دوشوندیروب طاشندیران برمطالعه ، برمسئلهدر . شدیدیه قدر فرانسزلردن ، انکلیزلردن برچوق ارباب علم مسئلهیی حله تقرب ایتمشلر کبی کورندی ، حتی آز مقدارده صنعی الماس یاپلدیغی یعنی الماس تیرنتیلری اصول صناعیه ایله حصوله کتیریلدیکی غزتهلرده وفن کتابلرنده یازلدی . لکن اخیراً هانری موآسان نامنده فرانسه کیماکرلرندن بر ذاتك صورت حرکتی کبی حرکت ایدن وصنعی الماس مسئلهسنی قطعیاً حل ایتمسه بیله صحنهٔ طبیعتده الماسك نه صورتله تشکل ایتدیکنه دائر برفکر فنی ویرن ، نظریه کوسترن کیمسه اولمدی .

بزمده نقل ایدهجکمز موآسانك تجارب اخیرهسیدر . بوذاتده ، امثالی مثللو ، کموری برتضییق التهآلمق ، اریدوب تبلر ایتدیرمك یولنی طوتمشدر . تبلر ایتدیرمك ایچون کموری ارتمك لازمکه بونك ایچون کموره اریدیجی برطاقم اجسام کیمیویه ترفیق ایتمك فناً وتجربةً اقتضا ایدیور . بوجسملر اریرکن کموری‌ده اریدیورلر . موآسان اریمش کموش ایله دمیری انتخاب ایتمش . دمیرله کموری اریتمش ١١٠٠ درجه حرارتده عادی کمورله غرافیت مخلوطی و ٣٠٠٠ درجه حرارتده یالکز غرافیتی استحصال ایتمش ، بونی صغودنجه غرافیتك — غرافیت صاف کموردن بشقه برشئ دکلدر — پارلاق برمنظره کسب ایتدیکنی کورمشدر . موآسان تجربهسنی بشقه صورتده دهده یاپمش . اریمش فونت ایچنه کموری وضع ایتمش .

فونت دیدیکمزده دوکمهدهیردن عبارتدر . فونتك برخاصهسی اریمش اولدیغی حالده صغومغه ترك اولنورسه صغویوب تصلب ایدرکن حجمنی بیولتیر .

اشته بوخاصهسیله قابك مرکز طرفنه پك زیاده تضییق اجرا ایدر . موآسان بویولده تجربه ایدرك ٣,٠٠٠ درجه حرارتده برطاقم کوچك کمور بلورلری استحصال ائلشدر . بونلرك کثافتی ٣,٥ اولدیغی کبی غایتده پارلاق وشعلهبار ایمش . یانجه درت مثلی حامض قاربون وجوده کتیریور ایمش . بو تیرنتیلرك کثافتی ، منظرهسی بلا فرق طبیعتده بولنان (قره الماس) کبی دینلیور . —

موسیو موآسان کموری اریتمکه یارد . یمجی اولهرق برکرهده کموشی خدمتنده قوللانلمشدر . بونکله وجوده کتیردیکی فحمپارهلر ایسه طبق بیلدیکمز بیاض وشعلهبار الماسلر کبی . . . بومنظرهدن بشقه الماسی چیزمك ، یونتمق ، طراش ایتمك خاصهسنه مالك که اك زیاده بوخاصه بوتیرنتیلرك صورت صناعیهده حصوله کلش حقیقی الماس اولدیغنی اثبات ایدر . چونکه الماس الماسدن بشقه برشیله چیزلمز . . . اشته بو صورتله صنعی الماس استحصالی مسئلهٔ فنیهسی حل اولنمش دیمکدر . شو مسئلهده قید ایدیلهجك واونودایهجق برجهت وار .

بوده موسیو موآسانك مسئلهیی حله ینه الکتریقك اعانهسی سایهسنده موفق اولمسیدر . صنعی الماس تشکیلی ایچون ال التنده بولنمسی اقضا ایدن ٣,٠٠٠ درجه حرارتی انجق کندینه الکتریق احضار ایدیور .

صنعی الماس تشکیل اولندیغی بر تلاشله تلقی ایدنلر امین اولمیدرلر . چونکه موآسانك وجوده کتیردیکی بلورات غایت کوچك اولدیغی و انجق میلیغرام ایله وزن ایدلدیکی کبی ٣,٠٠٠ درجه حرارت وجوده کتیرمك ایچون ایدیان مصرفده طبیعی الماسك قیمتنه تقابل ایدهجك درجه‌ده در . — بوندن اکلاشیلیرکه صنعی الماسك تشکیلی یالکز حوزهٔ فنده قالهجق و شمدیلك دائرهٔ تجارت وصنایعه کچهمیه‌جکدر . — صنعی الماس استحصالنده مستحصلك اوقدر شدتلی برحرارتله اوینامسی‌ده حیاتی ایچون برتهلکهدر . وبوده آریهجه برمحذوردر . — تجارت وصنایع عالمنده بوقدر تهلکهیه عرض وجود ایتمك وتنیجه‌ده ٣٠٠٠ ، ٤٠٠٠ فرانق مصرفه مقابل بر طوتام الماس توزی الده ائلك غیر ممکندر .

صنعی الماس تشکیلی فنونه خدمت ایتمشدرکه بوده صحنهٔ طبیعتده الماسك صورت تشکلی نظریهسنی ایضاح ایلمسیدر .

تحت الزمین کمور پارچهلرینك فوق العاده برتضییق التنه تصادف ایتمسی بو تشکلی تسهیل ایلدیکی وکمورك بو تضییق تأثیریله کثافتی تزاید ایتدیکی بر درجهیه قدر اکلاشلمشدر .

فرانسه انجمن فنونده مشهور کیماکرلردن (برتلو) موآسانك الماس حقندهکی شو تدقیقات جدیدهسنی تقدیر ایدرك کندینك ده کموری ارتمك ایچون (فوسفوریت حدید) جسمنی استعمال ایدوب خیلی مدت اوغراشدیغنی وبوصورتله کموردن اغر وپارلاق بر جسم وجوده کتیردیکنی بیان ائلشدر . فقط هر حالده شرف موسیو موآسانه قالمشدر .

م . صادق

برلینده تحت الارض الکتریق شمندوفرینه اینلهجك مردیونك مقطعی

تخته‌دن اکمك

تخته‌دن متعدد ، متنوع اشیا اعمال اولندیغنی هرکس بیلیر . حتی تخته‌دن معمول اولان شیلر آره‌سنده یکدیکرینه ضد ومباین اولانلرده پك چوق . مثلا تخته‌دن ابنیه یاپیلیور ، شکرده اعمال اولنیور . تخته‌دن صنداللر ، سفینه‌لر یاپیلدیغی کبی دیکر جهتدن کاغدده وجوده کتیریلیور ، کمان کبی پیانو کبی سازلر ، قونسوللر ، دولابلرینه بشقه .. لکن شمدی‌یه قدر اکمك یاپمق کیسه‌نك عقلنه کلمه‌مش ایدی .

بونی‌ده المانیا اطباسندن دوقتور قروغ تعقل ایتمش وتخته‌دن اتمك یاپمغه قالقشمشدر . دوقتور قروغك تخته اکمکی براز اول یازلمش ایدی . نقط مسئله تفصیله دکر :

قروغك اکمکی برنجی جنس ، خاص فرانجه‌لر دکلدر . فقط ینه برقوهٔ ذدائیه‌سی اولان وقسم اعظمی اودوندن ، تخته‌دن تشکیل ایدیلان بر نوع (قاله‌تا) در .

برچاشنی سنج ویا اکول نقطهٔ نظرندن باقلیوب ده فی‌وکیمیوی برنظرله باقلسه تخته‌دن اکمك یاپلسی عقله غیر موافق بر شیٔ دکلدر ، امید وانتظارك خلافنه بر کشفده صاییله‌مز . — بتون انساج نباتیه اودون ، اغاج ، کوك ، دانه‌نه اولورسه اولسون برماده‌دن یاپلش یعنی چاتیسی عین صورتده قورلمشدر . بوماده‌یه (سللولوز) دیورلر . کنویردن ، کتن‌دن ، اودون‌دن حاصل بتون مواد نباتیه‌دن وجودیمزه کیدیکمز پاموق قماشلره وارنجه‌یه قدر کافه‌سنك ترکیبی ، اساسی سللولوزدر . لکن بو چاتی بواساس بر طاقم یاغلرله قاریشیور ، مواد معدنیه ایله اختلاط ایدیور . شکلدن شکله کیریور . مع‌مافیه هیچ برنبات قیرنتیسی بولنمزکه سللولوز تمامی تشکیل ایتمسون .

سللوز نه اولیور ؟ — سللولوزی کیمیا فنه تطبیقاً اکلاتمق لازم کلسه برماده‌ٔ ثلاثه‌در دیه تعریف ایتملی . اوچ عنصردن مرکب . عنصرك بری کمور ، دیکر ایکیسی ده صویی تشکیل ایدن و مولدالماء و مولدالحموضه دیه دائم سویلنه کلن عنصر هوائیلردر . (سللولوز) ك کندینه مخصوص ارباب علم آره‌سنده بر (مارقه‌سی) واردر . مثلا شویله ($C^{12}H^{10}O^{10}$) کوستریرلر . — شایان دقت برنقطه وار ، اوده نشاسته ، دکسترین کبی مواد مغذیه‌نك ترکیبلری‌ده بوکاغایت یقیندر . بوماده‌لر بربرینه پك قریب قومشو دیمکدر .

شمدی اودونك وتخته‌نك سللولوزدن عبارت اولدیغنی اکلاشلدی . بعض حامضلر ، سائر ماده‌لر سللولوزه ایو بر ال یورداملیه

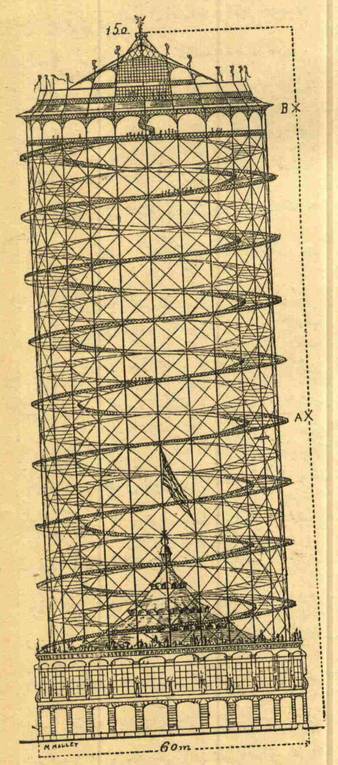

شیقاغو سرکیسنده انشا ایدیلن یکی قله

برلینده تحت الارض الکتریق شمندوفرینك ستاسیونی

دوکیلورسه ، معامله ایدیلورسه سللولوز غلوقوزه تحول ایدر .

بوغلوقوزده یکی برشیمی ؟ خیر سللولوزله ترکیبلری همان بری برینك عینی . بونك‌ده ترکیبنده‌کی ماده‌لرینه انلر . . . یالکز نسبت برآز دکشیور وصویی دها زیاده‌لشیورده ($C^{12}H^{12}O^{12}$) اولیور .

اشته دوقتور قروغ سللولوزی یعنی انه‌کچن تخته‌یی غلوقوزه تبدیل ایتمه‌نك قولایجه بریولنی بولدیمی ؟ . . مسئله‌یی حل ایتدی .

غلوقوز دیجه اسمنی غریب کوروب یبانجی برشیٔ ظن ایتمه‌ملی . غلوقوز (شکر) دن عبارتدر . قابل هضم ، طعمی شیرین ، مغذی برشکر . بوکا (سکر نباتی) ده دیورلر .

دوقتور قروغ اودونی شکره کوزل براصول ایله تحویلدن صکره مادهٔ محوله‌یی اله آلیور ، بوکا ١٠٠ ده ٤٠ قسم قدر بغدای یاخود چاودار اونی علاوه ایدییور .

برطوتامده ایچنه (فوسفوریت) املاخندن آتیور . قاریشدیروب برخمیر یاپیور . . . فرونه ویروب پیشیرمه‌سی قالدی .

بوحسابجه یالکز تخته‌دن اکمك دیه مسئله‌یی محدود ومنحصر کوسترمه‌ملی . مادام که تخته‌دن اکمك اوله‌سی سللولوزك اثریدر . پاچاولرالر ، کاغد قیرنتیلری غزته پارچه‌لری‌ده سللولوزدر . بونلردن‌ده اکمك یاپیله بیله‌جك .

دوقتور قروغك فکرنجه ترتیب جدید اکمکی شمدیلك یالکز حیواناتی بسلمك سیزلتمك ایچون قوللانیله‌جقدر . لکن اول آخر بوجنس اکمکك انسانلرك غذاسی صره‌سنه کچمسی‌ده مأمولدر .

بروتله محافظهٔ مأکولات

مواد مغذیه‌نك بروتله محافظه‌سی یولنی اقوام متمدنه ایچنده اك اول انکلیزلرله آمریقالیلر تعقل ایتمشلر وخیلی زماندن برو بواصول مختلف مأکولاتك نقل ومحافظه‌سنه تطبیق ایتمکده بولنمشلردر .

انکلتره وآمریقانك بیوك شهرلری ات بالق ومیوه کبی حوایج ضروریه‌سنی مبزولاً استدیکی زمان بولمقده‌در . بومواد مغذیه نقل ایدلدکلری یرلردن چیقه‌جغی صیره‌ده عادتا شدت برودتله صناعی اوله‌رق طوکدیریلوب بوکبی نقلیاته تخصیص قیلنان واپورلرك غایت صغوق بولندیریلان قماره‌لرینه یرلشدیرلمکده ومحل مقصوده مواصلتنده ینه صغوق مخزنلر ایچنه وضع اولنه‌رق لزومی کورلدکجه ومستهلکلر ، مشتریلر ظهور ایتدکجه بازار صرفیاته چیقارلمقده‌در .

یقین وقته قدر برودتك تأثیری التنده مدت مدیده بوزولمقدن وچورومکدن محافظه اولنان مأکولات اکثریتله مواد نباتیه‌دن عبارت ایکن برقاچ سنه اول انکلیزلر مملکتلرینك اته دها زیاده احتیاجی اولدیغنی وآو اتلرینك دها زیاده انکلتره‌ده رواجلی بولندیغنی نظر تأمله آله‌رق اصول مبرده

ایله اوزاق یرلردن آو اتلرینده نقله باشلامشلردر .

اشته بوسببه مبنی برقاچ سنه‌دنبرو آفریقا قطعه‌سی اواتی خصوصنده لوندره‌نك بر انباری مقامنه قائم اوله‌رق لوندره‌نك کبار محلاتنه آفریقادن جلب ایدیان برچوق جیلان اتی توزیع اولنمقده بولنمشدر .

اوستراليا ارباب تجارتی لوندره مأکولات بازارلرنده آفریقادن نقل اولنان اتلرك رغبتنی اکلادقلری زمان اوستراليا قطعه‌سنده اتلرك لذتلی ، صید وشکاره الویرشلی پك چوق حیوان بولندیغنی دوشونه‌رك یکی بر کار وکسب قپوسی آچلدیغنی تفرس ایتمشلردر . اوستراليا قطعه‌سی فی الحقیقه صید وشکار حیواناتنك مبزول اولمسیله مشهوردر . خاصةً اوستراليا حیواناتی آره‌سنده فوق العاده نوعی وعددی کثیر اولان (قانغورو) لر واردر .

قانغورولر بیوجك ، درت ایاقلی ، یاورولرینه پك محبتلی سویملی حیوانلردر . حتی آنالری یاورولرینی بر حده قدر یدفطرتك کوکسلرنده وبیونلری التنده خلق ایتدیکی برطوربه ایچنده طاشیرلر .

اوستراليادن انکلتره‌یه اوردك ، هندی ، بیلدیرجین ، طاوشان نقلندن صکره قانغورو اتلری کوندرلمکه باشلانمشدر .

برمدت اقدم اوستراليا کبی اوزاق یرلردن اوروپایه آو انی نقل ایتمه‌نك احتمالی بولنمدیغندن آفریقا جیلانی ، اوستراليا قانغوروسی اتلرینی یمك انجق سیاحینه میسر اولوردی . فقط واپورلرده برطاقم الات ووسائط ایله صغودیلان قاره‌لر ، انبارلر ترتیبنه موفقیت الویرنجه حیوانات مختلفه اتلری اوروپا پازارلرینه یاپلمش وزنکین فقیر همان هرکس کورمدیکی ، بیلدیکی حیواناتك اتلریله بسلنمکه باشلانمشدر .

مدنیت حاضره‌نك تأثیر برودتدن نه صورتله استفاده ایتدیکنه آو اتلرینك نقل ومحافظه‌سی کوزل برمثال اوله بیلیر .

علی العموم اتلرك صغوقده محافظه‌سیله نقلی فکری ایسه پك ایو اولمیوب بلکه تقریباً یکرمی سنه اول میدانه چیقارلمشدر .

فقط بو تصورك موقع اجرایه وضعندن بری انجق اون ، اون ایکی سنه مرور ایتمشدر . اوستراليادن وجنوبی امریقادن اوروپایه زبغ اولنمش قیون واوکوز اتلرینك نقلی بر چوق جهتلرله فائده‌لی عد اولنمش ایدی . اولا جانلی اوله‌رق نقلنه تشبث اولنان حیوانات دکزه فورطنه‌یه طایانه میوب تلف اولیور ویاخود یولده لایقلی صورتده بسلنه‌میه‌رك ضعیفلنیوردی . کسیلوب اتی نقل اولنورسه دریسی ، ایاقلری وسائر لزومسز عضولری ایچون بهوده‌یره اجرت نقلیه ویرلمه‌مش اولور .

اون بش سنه اوله قدر آمریقا واوستراليادن اوروپایه ات نقلی ایچون اجرا اولنان تجربه‌لر حسن موفقیت کوسترمه‌مش ایدی بوسببدن آو اتلرینك نقل اولنمسی وسائر تجارت اشیاسی مقامنه کچیرلمسی دائرهٔ تطبیقات وفعلیاته کیره مه‌مش ایدی . بوده اوزمان هنوز مخلوطات مبرده‌نك مکمل اولمامسندن واتلری محافظه‌یه یاردیم ایدن قورو وشدتلی صغوغی صناعی اوله‌رق حصوله کتیره جك وسائطك مفقود بولنمسندن ایلرو کلمشدر .

لکن بوکون کیمیانك فوق العاده ترقیاتی وبوترقیات کیمیویه‌یی صنایعه وتجارته تطبیق ایدن ارباب هنرك اقداماتی سایه سنده مسئله آرتق حل اولنمشدر . صغوق هوا سوق ایدن ماکنه‌لر ایجاد ایدلمشدر . شمدی اوستراليادن وبالخاصه یکی زلاندا اطه‌لرندن اوروپایه واپورلر طولوسی « طوکمش ات » نقل اولنمقده‌در . طوکمش ات اخذ واعطاسیله مشغول برانکلیز تجارتکاهی تأسیس ایتمش و مؤسس قومپانیه شمدی « صغوق انبارلی » ۱۳۰ کمی‌یه صاحب اولمشدر . دیکر بر قومپانیه‌نك‌ده بوجنسدن ۸۵ کمیسی واردر . بونلردن هربری اوروپایه کلشنده ۲۵۰,۰۰۰ دن ۱,٤۰۰,۰۰۰ اوقیه‌یه قدر ات طوکدیرمه‌سی نقل ایتمکده‌در .

شونقلیات اوروپا چفتلك صاحبلرینه بر رقابت اوله‌بیلمسی احتمالی وارد خاطر اولور سه‌ده بونلر اوروپاده بریاندن قویون اوکوزاینك کبی چفتلك حیوانلرینك تکثیری خصوصنه اصلا سکته ویرمه مشدر . انجق آمریقادن وجزایر بحر محیطدن اوروپایه کتیریلان اتلر فیئاتجه اوجوز اولدیغندن اوروپاده فقرا کروهنك‌ده أت لقمه‌سی یه بیلسنه‌ده کلی خدمت ایتمشدر .

جماهیر متفقهٔ آمریقاده طوکمش ات اخذ واعطاسی پك زیاده تعمم ایتمشدر . وحتی قوس قوجه نیویورق شهری ایچنده کسلمش قویون اتی تازه تازه صاتان برقصاب دکانی بولمق مشکلدر دینلیور .

آمریقانك زراعت و چفتجیلکده ایلرو کیتمش اولان نواحیسنه مرکز اولان شیقاغو وسن لوئی شهرلرندن بوزلی واغونلر ایچنده هرطرفه صغوق ات ارسال اولنمقده اولوب بوخدمتك ایفاسی ایچون ۲,۰۰ ی متجاوز واغون شمندوفر خطلرنده سیرو سفر اجرا ایتمکده‌در . هرواغون بردانه‌سی ۳۲۵ کیلو غرام کلیر سمیز اوکوزلردن ۳۰ اوکوزك اتی استیعاب ونقل ایدر واغونلرك یوقاری قسملرنده درت ، التی بوله‌لی محللر اولوب بورایه بوز قیریقلریله طوز مخلوطی قونیلور وبوصورتله برودت حصوله کتیربلور . واغونلرك ایصنماسی ایچون بو مخلوط مبرد یولده ، مناسب موقفلرده تبدیل اولنور . واغونلرك ایچنده‌کی برودت دائم تحت الصفر ۳ درجه مقدارنده‌در .

ینه بوترتیبده ۳۵۰۰ واغونله طاوق قوش ، بالق ، آوالری ، میوه ، سودوسائره

نقل اولنور . ینه بویله بوزلی وصغوق ترلرله حرارت وهوانك تأثیریله بوزلمامق ایچون جماهیر متفقهٔ آمریقانك هرطرفنه حبوبات وسائر مأکولات ارسال ایدیلور . اوروپاده ایسه شمندوفر قومپانیه‌لرنده جماهیر متفقهٔ آمریقانك بوزلی واغونلرینه مقابل وسائط بولنیوب انجق ارپه صویی کبی مشروبات ایله بالقلر ، مخلوطات مبرده‌ایله نقل اولنمقده در . فقط بو سنه قیش موسمنده اوروپانك بیوك شهرلرنده جامکانلی وسوسلی مناو ، بقال دکانلری ایچنده برطرفنده شفتالی ، ذردالی صاتلدیغی مرویدر . بونلر جسیم صوبالر ایچنده یتشدیرلمش میوه‌لردن عبارت اولیوب بلکه یکی زه‌لاندا اطه‌لرندن ، اوستراليادن ، امید برونندن طوپلانمش ، قویون وصغر اتی نقل ایدن کمیلرك غایت صغوق انبارلرینك بر کوشه‌سنه یرلشدیریله‌رك طوکدیرلمش ، اوروپایه کتیریله‌رك یمش بازارینه صاچلمشدر . یالکز بوقدر دکل . بومیوه‌لر لوندره وپارسده شکرله‌لرله رقابت قپوسی آچمش و بونی توسیع ایچون مادر آطه‌لرندن طومانس آمریقادن آناناس ، قنادادن المالر ، امید برونندن اعلی اوزوملر کتیرلمشدر .

بومیوه‌لر طوکدیرلدیغی زمان بعضلرینه خوش کلیان بر رایحه کسب ایتدیکی وبو رایحه کمال لذتله یمسنه مانع اولدیغی بر محذور اوله‌رق کوسترلمش وبونلرك عادتا برمومیایه بکزه‌دکلری ویمکدن زیاده سوس مقامنده سفره‌یه قونلغه یارادقلری مقام اعتراضه درمیان اولنمش ایسه‌ده آمریقالیلر بو محذوری‌ده دفع ایچون کوزل بر طریق بولمشلردر . اوروپالیلردخی بوطریقی اختیار ایتدکلری حالده سنه‌نك هرموسمنده استدکلری میوه‌یی مطلوب درجه‌ده رایحه ولذتی برنده اوله‌رق تناول ایده‌جکلری محقق کوریلیور .

آمریقالیلرك اصولی میوه‌لرك صوینی چکدیرمکدن عبارتدر . بواصول ایله اثمارك ترکیبنده بولنان صویك ۱۰۰ ده ۸۰ مقدارینی ازاله ایدیلوب رنکنی ، رایحه‌سنی ، طعمنی محافظه اولنیور . فقط رنکنی منظره‌سنی رایحه‌سنی خلیلذیر ایتمه‌دن میوه‌لرك صوینی چالمق آز مهارت دکلدر . آمریقالیلر بونك ایچون پك دوشونوب اولدقجه قاریشق برطاقم الات وادوات ترتیبنه موفق اولمشلردر . میوه‌لرك قورودلمسی ، قوروتمه‌ده دکل یالکز صوینك چکدیرلمسی بوجهازلرله میسر اولمقده‌در . بومیوه‌لر اکلندن برقاچ ساعت اول صو ایچنه ترك اولنورسه بو مدت ظرفنده غائب ایتدیکی صوبی اخذ ایدرك هنوز اغاجدن قوپمش کبی بر منظره کسب ایدوب طعم ورایحه‌سی‌ده بوزلمامقده ایمش .

اشته برجهتدن برودتك یاردیمی دیکر طرفدن الات مخصوصه‌نك اعانه‌سی سایه‌سنده عموم میوه‌لر ایچون موسم تخصیصنه حاجت قالمیوب هرمیوه هرموسمده بولنمغه وینلمکه باشلانمشدر .

ذاتاً میوه‌لرك هرموسمده بولندیرلمسی ایچون طوکدیرمه وصویی آلنمه یوللرینه کیدلمسه‌ده ینه موفقیت الویرمش ایدی . انکلتره وفرانسه‌ده غایت جسیم صوبالر یاپمشلر وبو صوبالرده ضیای الکتریق وحرارت الکتریقه‌یی‌ده استعمال ایدرك هر نوع میوه‌لرك ، تأثیرات الکتریقیه تحتنده کونشده فجرده نشو ونماسی کبی بیویوب یتشدیکنی تجربه ایتمشلر وموفقیت کورمشلر ایدی .

خلاصه ترقیات مدنیه مأکولات خصوصنده‌ده بیوك برتأثیر کوستروب کیتدکجه مواسمك تأثیرینی ازاله ایتمش واوزاق یرلر محصولاتی بوزلقسزین نقله واسطه‌لر بولمش وسفره‌لرده هریرك ، هرموسمك محصولاتی هرآن بولندیرمغه باشلامشدر .

قدری

رسملرمز

ئه‌نستانتانه فوطوغرافلر

آن واحدده النه‌رق مثلا دونن بر دکرمانی ، قوشن بر آتی ، حال جولانده اولان برسوقاغی ارائه ایدن فوطوغرافلردن یاپدیردیغمز رسملرك برقاچنی غزته‌مزده درج ایدییور ، اشبو رسملرك کرك حسن انتخاب کرك مملکتمزه عائد اولمسی جهتیله مظهر تقدیر اولدیغنی کوریورزکه شو تقدیرات ئه‌نستانتانه فوطوغرافلردن اعمال ایتدیریلن تصاویرمزی تزیین خصوصنده بزه جسارت ویردیکی کبی بو خصوصده خارجدن دخی معاونت کوریورز . اشته بوکون پیشکاهکزه وضع اولنان بیرام پاشاده بر بوستان قپوسی رسمی اونوعدن اولوب فوطوغرافه هوس ایدن ارقداشلریمزدن صلاح الدین بك افندی طرفندن آلنمش وفوطوغرافندن ویانه‌ده « اوتوتیپی » اصولیله اعمال ایتدیرلمشدر .

برلین‌ده

تحت الزمین الکتریق تراموایلری

اوروپا وآمریقانك بیوك شهرلرنده کوندن کونه تجارت وصنایعك ترقیسی مرور وعبورك کثرتی ووسائط نقلیه‌نك تعددینی انتاج ایتمکده‌در . بو سببدن شهرلرده جاده‌لرك توسیعنه احتیاج حس ایتدیکی کبی یکیدن یکی‌یه وسائط نقلیه بولمق لزومی‌ده تحقق ایتمشدر . فقط اقوام مدنیه‌جه شمدی « وقت نقددر » دستورینه قطعیاً اتباع ایدلدیکندن ترامواياليرك ، آرابه‌لرك شمندوفرلرك هرآن تکثیر وتسریعی وسائلی دوشونلمکده‌در . بونلر ، تکثیر اولنمقله برابر شهر ایچنده وغلبه‌لك آره‌سنده سرعتله حرکت ایتدیریلیرسه برطاقم قضایایه سبیت ویرلمسی ملحوظدر .

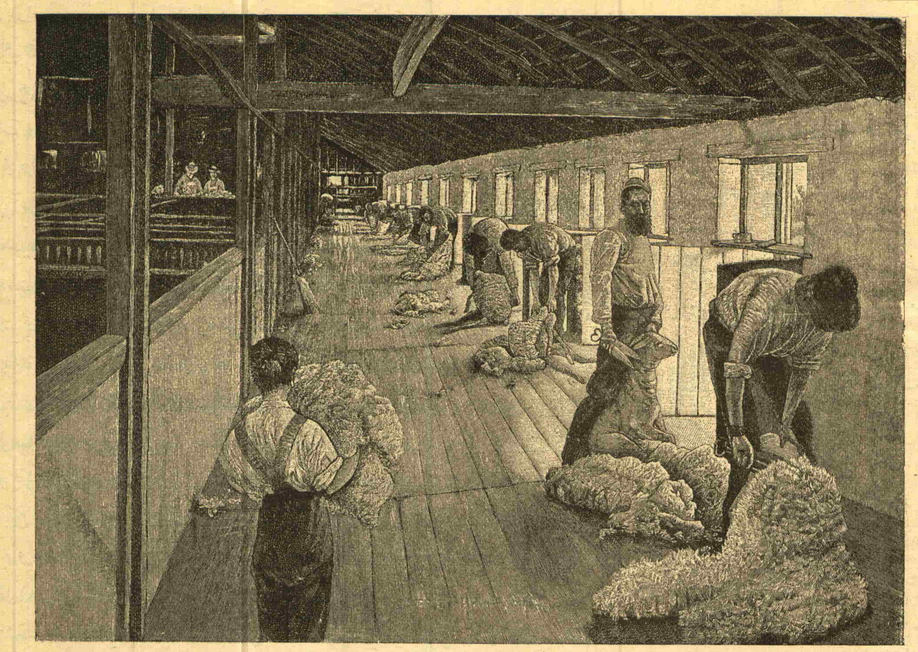

آوستراليادە قيون تجارتى : پوستكيلرك نيرقلمسى

شهرلرك كيتدكجه تزايد ايدن نفوسى وبونفوسك تهاجمى آرەسنده سرعت حركت شبهەسز امكاندن خارجدر . مثلا برلينك يالكز بر سوقاغندن بركونده يعنى ١٦ ساعت ظرفنده ١٢٠،٠١٦ آدم و ١٣،٤٧٩ آرابه كچديكى وبر ميداننده ٨٧،٢٠٠ آدم و ١٧،٣٦٩ آرابه كذر ايتديكى ستاتستيقله تعيين اولنمش ايدىكه بوغلبەلك آرەسنده مطلوب سرعت بولنەمز.

اشته شوسببەمبنى نويورقده اولديغى و ٩٤ نجى نسخەمزده رسمى كورلديكى اوزره هوائى شمندوفرلر يابلمش ، ولوندرەده وقتيله انشا اولنوب شمدىده برلينده يابلديغى صورتده تحت الزمين تونللر آچيلوب ترامواياير تأسيس اولنمشدر .

هوائى شمندوفرلر انشاآت جسيمەيه احتياج كوستر ديكى كبى جادەلرك ضياسنى وهواسنى كسديكندن وجادەيه ناظر خانەلر سكنەسنك شكاياتنى دعوت ايلديكندن تحت الزمين ترامواياير كيتدكجه حسن طريق كورلمكدەدر . لوندرەده بر قاچ سنەدنبرو تايمس نهرى التندن كچمك اوزره خيلى اوزون بر تحت الارض الكتريق ترامواياى واردر .

« اوروپاده نەكورەم » اثرينك لوندره بحثنده احمد احسان بك الكتريق شمندوفر سياحتى نقل ايدركن بوشمندوفرلر حقنده تفصيلات لازمه اعطا ايلمشدر .

المانلرك تحت الزمين آچدقلرى يكى الكتريق شمندوفرلرينه كلنجه بونلر ايچون آچدقلرى تونل اوچ متر و عرضنده واوچ بچق متر ارتفاعنده دميردن جسيم بربورو شكلنده در . واغونلر بونك داخلنده حركت ايدر .

تونلى تشكيل ايدن بورولرك طولى ٧٠ سانتيمترو اولوب بونلر عادتا ترقوس قومپانيەسنك صو بورولرى كبى برى برينه كچيريلير . وكچمەيرلرك داخلى وخارجى محكمجه چينتو ايله صيوانير قپاديلير . بو صورتله برى عزيمت ديكرى عودت ايچون يان يانه ايكى تونلده انشا اولنور . الكتريق شمندوفرينى حركت ايتديرن قوتلى جريان ترنه برمركزدن مجارئ مخصوصه ايله سوق ايديلور . برلينك تحت الارض الكتريق شمندوفرلرى بر الكتريق لوقوموتيفى ايله هربرى ٤٠ كشى استيعاب ايدەجك اوچ واغوندن عبارت اولمق ، ترنلر ساعتده ٢٥ كيلو متر و قطع ايدەجك بر سرعتله حركت ايتمك و ٣ دقيقەده بر ستاسيوندن برترن قالقمق اوزره مرتبدر . تحت الارض شمندوفرلرده الك مهم مسئلەلردن برىده تجديد هوا كيفيتى دركه بوده الكتريقله ايشلر مجدد هوا ماكنەلريله ايفا اولنور .

بو شمندوفرك مصارف انشائيەسى زيادەدر . فقط غلبەلك شهرلرده عرصەلر غايت بهالى اولديغى وموقفلر انشاسى ايچون استملاكاته وكلى مصرف اختيارينه حاجت حس ايتديكى دوشونيلورسه تحت الزمين

شمندوفرك مصرفى بوكا تقابل ايلديكى تخمين اولنور .

تحت الارض شمندوفرلر اكثريا زمينده ١٠ ، ١٥ متر و بر عمقده يابلقده اولوب خارجدەكى كوچك بر موقفدن زمينده‌كى موقفه (آسانسور) له ومردبونله اينلور .

تحت الزمين موقفلرده بورو اصولنده يابيلان شمندوفرلرده بر قاچ بورو ترامواى مقاصلرى كبى برى برينى قطع ايدر . تحت الارض شمندوفرلرينك بر كيلو متر محلنه ٨٥٠.٠٠٠ مارق مصرف اولديغى حساب ايدلمشدركه ويرديكمز تفصيلات ايله ورسملرى المانيا جرائد مصورۀ مقبرەسندن « اويرلاند اونەمر » غزتەسنك صوك نسخەسندن نقل ايلدك .

شيقاغو سركيسنده انشا اولنان قله

شيقاغو سركيسندەده بر قله انشاسنه تشبث ايدلديكنى اولجه ثروت فنون قارئلرينه بيلديرمش ايدى . بوكونده قلەنك رسمنى عرض ايدرك حقنده بر آز معلومات اعطا ايديورز .

شيقاغو قلەسنك انشاسنه يقينده ابتدار اولنمشدر . شايان دقت جهت انشاسنك پك آز زمان ظرفنده ختامه ايصال اولنەبلمسيدر . بوقلەنك ارتفاعى ١٥٢ متر و اولوب هر نه قدر پارسك ١٨٨٩ سركيسنده يابيلان ايفل قلەسنه ارتفاع جهتيله تفوق ايدەميورسەده بعض جهتلرجه اكا فائقدر .

شيقاغو قلەسى رسمەده كورلديكى اوزره اوزون وكنيش براسطوانەدن عبارت اولوب قاعدەسنك قطرى ٦٠ مترودر . قلەنك اصل شايان اهميت قسمى قلەنك سطح مستديرينى حلزونى برصورتده دائرا مادار قاپلايەرق بالاسنه قدر كيدن برتيمور يولدر .

اوستراليادە قيون تجارتى : قيون سوريلرى

قلەنك التدن يوقاريسنه قدر بويولدن يولجيلر الكتريق شمندوفرينه راكباً چيقەجقلردر . ايفل قلەسنه آلت صعود ايله چيقمقده بر لذت اولمديغى حالده بوقلەيى دونەرك چيقان شمندوفر واغونلرنده اوطوران يولجيلرك فوق العاده برلذت وصفا حس ايدەجكلرى وكوزلرى اوكندەكى منظرەيه حيران اولەجقلرى تخمين اولنمقدەدر .

بوقلەنك الكتريق شمندوفرى وسائر ترتيبات حيرت بخشاسى ايفل قلەسندن ارتفاعجه دون اولمسنى مع زيادة تضمين ايتمشدر .

قلەنك الت قاتنده جسيم بر ماكنەلر دائرەسى بولنوب ٢،٠٠٠ باركير قوتيله ايشلەين الكتريق ماكنەلرى يالكز قلەنك خدمتنه حصر ايدلمشدر . قلەنك بالاسنه چيقان شمندوفر الكتريقله تنوير اولنەجقدر. برى برى آردنجه كيدن شمندوفرلرك حركتى پك خوش كوريلەجك وكيجەلرى قلەنك يوقارى واشاغى قسملرينه وضع اولنەجق بيوك الكتريق فنارلرندن يوقارى يه، اشاغى يه ، اطرافه صاچيلان خزمۀ ضيائيه قلەيى پك رونقدار كوسترەجكدر .

قلەيى ارائه ايدن رسمزك صاغ طرفنده B× و A× اشارتلرى قيد اولنان ارتفاعلر پارسك ايفل قلەسيله مقايسه ايچوندر . ايفل قلەسنك برنجى وايكنجى قاتلرى بوارتفاعلره معادل كليور .

اوستراليادە قيون تجارتى : قوزولرك تعدادى

اوسترالیا قیونلری

اوسترالیا قطعه‌سنك آب وهواسنده‌کی اعتدال ایله برابر جسیم مرعالری حاوی اولمسی بو قطعه‌یی قیون یتشدیرمك ایچون کرهٔ ارض اوزرنده اك برنجی محل عد ایتدیرمش وتکمیل اوسترالیایی وبوکا ملحق جزائری اوروپانك عادتا غایت جسیم بر چفتلکی حکمنه قویمشدر .

اوسترالیا قیونلری بوکون ١٠٠ میلیون راده‌سنده تخمین ایدلمکده اولوب بوقیونلرك یوك حاصلاتی‌ده تکمیل کرهٔ ارضده‌کی حاصلاتك یشده برینی تشکیل ایتمکده‌در .

اوسترالیا اراضیسنده‌کی اعتدال قیونلر ایچون قیشین قیشلاغه چکلمسی واغلمر التنه آتمسی لزومنه احتیاج کوسترمدیکندن سنه‌نك هر موسمنده خارجده بولنورلر . بوده قیون بسله‌یی تسهیل ایدر .

اوسترالیا قیونلرینك اك برنجی دشمنی بوحوالیده کثرتله بولنان چقاللر ایدی . فقط قیون بسلیانلرك اقدامی وحکومتك معاونتیله شمدی بو چقاللر اتلاف ایدلمش وشمدی همان هیچ قالمامشدر .

اوسترالیاده قیون بسلمکه اراضی‌نك فوق‌العاده مساعده‌سنه مقابل صو مبزول دکلسه‌ده بو احتیاجده جسیم و ٣٠٠ قدم درینلکنه قدر قیولر خفر ایدلمك وبیوك حوضلر بندلر تشکیل ایدیلوب یاغمور صولری جمع اولنمق صورتلریله تسویه ایدلمشدر .

اوسترالیاده قیون بسله‌ین چفتلك صاحبلری ایچنده پك زیاده ثروت وسامان صاحبی ذوات بولندیغی کبی بو خصوصده بعض شرکتلرده تأسس ایتمشدر .

اوسترالیا چفتلك صاحبلرندن یالکز برمرکزنده ٢٥٠,٠٠٠ قیون و ٧٠,٠٠٠ رأس اینك واوکوز بولندیره‌جق مرتبه‌ده سرمایه‌سی اولانلر وتصرفلرنده‌کی حیواناته ٥٠ میلیون فرانق راده‌سنده قیمت تقدیر ایدیلن ذوات واردر .

حتی قیون بسله‌ینلردن برینك تحت اداره‌سنده‌کی مرعالرك مجموع مساحهٔ سطحیه‌سی ٣٠٤٨ کیلو مترو مربعنه واصل اولیور .

اوسترالیاده قیون یتشدیرنلر اتلرینی اوروپایه آمریقایه کوندرمك ، بوندن بشقه هرسنه تویلرینی تیرقه‌رق یوك صرف استهلاك ایدن مراکز مدنیه‌یه وفابریقه‌لره ارسال ایتمك صورتلریله تجارت ایدرلر .

اوسترالیا قیونلرینك عالم مدنیت‌ده شو اهمیتنه وخاصةً یقینده اوروپایه اتلرینك مخلوطات مبرده واسطه‌سیله کثرتله نقل اولندیغی ایچون بردرجه دها اهمیت کسب ایتمسنه مبنی اوسترالیا قیونلرینك بر حوض اوزرینه قوریلان کوپریدن مرورینی وقوه‌زولرك تعدادینی وتویلرك تیرقلش کوستریر بر رسمی انظار قارئینه عرض ایتدك .

مواد طبیه وصحیه

— غلبه‌لك بولنان مسکنلرك هواسنی دائما تجدید ایتمك محافظهٔ صحت ایچون نه قدر لزم اولدیغی وخانه‌لرك پنجره‌لرینك بو مقصدله بعض ترتیبات یاپلدیغی معلومدر . اخیراً فرانسه اطباسندن بر ذات تجدید هوا ایچون یکی بر ترتیب دوشونمش وفرانسه قشله‌لرنده تجربه‌سنی اجرا ایدرك حسن موفقیت کورمشدر . بوذاتك ترتیبی پنجره‌لرك اوست قسم جامله‌رنی چفته یاپمقدن عبارتدر . بوقدر ساده‌لکله برابر نفعی پك زیاده‌در . بوجاملرك آره‌سی بر ، ایکی سانتیمتر قدر فاصله‌لیدر . طیشن جام آلت طرفندن وایچ جام ایسه یوقارو طرفندن تقریباً درت سانتیمتر قدر قیصه‌در . بو صورتده خارجدن هوا الت طرفدن کیره‌جك وایکی جامك آره‌سندن کچرکن بر آز ایصینه‌جق وایچ طرفده‌کی جامك قیصه‌لغی حسبیله یوقارو طرفده قالان بوشلقدن اوطه‌یه داخل اوله‌جق . اوطه‌نك هواسیده یوقارو دلکدن اشغنی اینه‌رك چیقه‌جق . اوطه‌نك هواسیله هوای خارجی آره‌سنده دائمی مناسبت وتجدد وار دیمکدر . جامه یافلاشان اصلا خارجدن کلن شدتلی وسغوق هوایی‌ده حس ایتمیه‌جك . هوانك دخولنه مساعد اولان شو دلیکلردن بر قطره یاغمور بیله ایچرویه دوشه‌میه‌جکدر . بیوك بر مصرفه‌ده احتیاج کوسترمین شو اصولك مساکن ایچون حفظ صحت نقطهٔ نظرندن پك بیوك فائده‌سی اوله‌جغی آشکاردر .

امور نافعه وطرق احتیاطیه

— فرانسه انجمن فنونده، موسیو بازن نامنده بر ذات آوروپادن آمریقایه سیر وسفر ایدن وابورلرك بحر محیط اطلاسی‌ده تعقیب ایتدکلری طریقك برجاده کبی تنویر اولنمسی حقنده ینه بیان مقالات ایتمش ایسه‌ده هنوز بر شیٔ تقرر ایتمه‌مشدر .

— قصبه خطنك مبایعه‌سیله الاشهردن عشاقه و افیون قره حصارینه قدر تشبیثاً برشمندوفر خطی تمدید و انشاسی ضمننده مدانیه — بروسه خطی صاحب امتیازی ناکلاکرسه امتیاز اعطا و احسان بیورلمشدر .

— مدانیه — بروسه شمندوفر خطنك چیتلی‌یه قدر تمدیدی ایچون ایلك بهارده عملیانه مباشرت اولنه‌جقدر .

آثار عتیقه

— فرانسه‌نك مشهور کیمیاکرلرندن برنلو دله وفرات نهرلری آره‌سنده اجرا اولنان آثار عتیقه تحریاتنده چیقارلمش اولان بربافر پارچه‌سنی تحت تجربه وتحلیله آلمشدر . بونجربه آثار عتیقه علمجه مهم بر نتیجه کوسترمشدر . قدیم برابلیه‌دن قیرلمش وچیقارلمش اولان شو پارچه‌ده باقرك وجودی ایلیه‌نك دیلدن دها قدیم بر دوره‌ده انشا اولندیغنی کوستریر . بو صورتله تاریخ بشریتك مهم بر نقطه‌سنی ایضاح ایتمش اولور . قدیمده بر طونج دوری اولدیغی معلوم ایسه‌ده عجبا بوندن اول برده باقر دوری وارمی ایدی ؟ باقر خلیطه معدنیه‌سی کورله قولایجه تنقیه اولنه‌مدیغندن باقرك انسانلرجه دمیردن اقدم معلوم اولمسی طبیعی کوریلور . طونجك ترکیبنده، فلای واردر . فلای معدنی یسه همان ملاقا شبه جزیره‌سیله جزائر بحرمحیطدن سوند اطلرینه منحصر کیبدر . فلای معدنك بورالردن اخراج ونقلی یونانلرك اوزون سیاحتلر اجرا ایلدیکنه دلالت ایدر . برتلو معاینه ایتدیکی پارچه‌ده فلای وجینقو بوله‌مامش ، انجق برتز فورشون وآرسنیق نشابه‌سی کورمشدر . صو وهوانك تأثیریله بو پارچه ایوجه تحمض ایتمش اولدیغندن جمض نحاس ایله معدن نحاس قاریشق برصورتده بولنمشدر . میلاد عیسادن ٣٥٠٠ سنه اول مصرده یشایان برینه منسوب بر پارچه‌یی معاینه ایدرك فلای بوله‌مدیغنی موسیو برتلو بو مناسبتله درمیان ایلمشدر . تاریخ قدیم حقنده برقرار قطعی ویرمك

ایچون متعدد تجربه‌لر اجراسنه احتیاج حس ایدرسه‌ده شمدیلك طونج دورندن اول برده باقر دوری بولنمسی محتملدر دینله‌بیلیر .

مواد فنیه

— آلومینیوم معدننك ادوات بدنیه‌ایمالنده بیوك فائده‌سی اوله‌جغی تصدیق ایدلدکدن صکره ارباب فن بومعدنس معمول لوحه‌لرك بری برینه ربط والصاق ایچون بر لهم تحریسنه دوشمش وقریستوفانیالی الکسیوس رادر نامنده بری قادمیوم ، چینقو ، فلای معدنلرندن مخلوط بر لهم بولمشدر . بولهم ٥٠ قسم قادمیوم ، ١٠ چینقو و ٣٠ فلایدن عبارت اولوب امتدا فلای اریدیله‌رك ایچنه قادمیوم وصکره بارچه پارچه فلای علاوه‌سیله تشکیل اولنیور . بولهم خاصةً آلومینیومك ربطنه خدمت ایدیورسه‌ده معادن سائرنك براشدیرلمسی ایچون ایشه یارامقده ایمش .

طبیعیات

— زامبز نهری جوارنده سیاحت ایدن موسیو لیوئل دفل نامنده بر ذات سینویا موقعی قریبنده تحت‌الزمین برکوزل کولی حاوی برمغاره‌یی زیارت ایتدیکنی وکولك غایت مائی رنکیله مغاره‌نك منظره‌سی کرهٔ ارض اوزرنده مثلی نادر بر لطافت طبیعیه عرض ایلدیکنی وبو مغاره ایتالیانك قاپری جزیره‌سندکی مشهور مغاره‌یه فائق اولدیغنی ذکر ایتمشدر .

قونفرانسلر وسرکیلر

— لوندره‌ده بو یاز مکمل برچیچك سرکیسی کشادینه قرار ویریله‌رك تشبثاته ابتدار اولندیغنی غزته‌لر یازیور . سرکیك ترتیب اوله‌جغی جسیم بر باغچه‌نك اورته‌سینه غایت بیوك بر حوض انشا اولنوب دنیانك مختلف جزیره‌لرنده استعمال ایدیلن مراکب صغیرهٔ بحریه جمع اولنه‌جقدر . بو مناسبتله استانبولدن ده بر مجدد فاینله کنج و توانا برقایقچی طلب ایدلمشدر .

متنوعه

— انکلتره‌ده عشرنك قادیلر اره‌سنده نه درجه انتشار ایتدیکی آتیده‌کی سناتستیقدن انکلاشیلقده‌در . ١٨٧٨ سنه‌سنده سرخوشلقله ضابطه طرفندن توقیف اولنان قادینلرك عددی ٥,٦٠٣ ایکن ١٨٨٤ ده ٩,٤٥١ راده‌سنه وارمشدر . کچن سنه یلکز لوندره‌ده ٨,٠٠٠ وغلاسقووده ١٠,٥٠٠ قادین سرخوشلقله توقیف اولنمشدر . بونلرك ایچندن اوتوز دردنجی دفعه اوله‌رق حبسه کیرنلرده واردر . ایرلانده‌ده بر سرخوش قادیك بوقیاحتندن طولایی ٧٠٠ دفعه توقیف ایدلدیکی ودوبلن‌ده هر سنه سکر حالنده ١٠,٠٠٠ قادین تحت توقیفه آلندیغنی ذکر ایدیلیور .

— وسطی آفریقا طرفلرنده سیاحت ایتمش اولان سیر طومسون اسمنده بر ذات (ویقتوریا نیانزا) نام کول ساحلنده‌کی قصباتده برلیلرك تخف برصورتده آری بسلدکلری ذکر ایتمکده‌در . بو قصبه‌لرك هرکلبه‌سنده بر آری قووانی بولنوب قووانلر فلین برکتوك اویوله‌رق تشکیل ایدلمش وکلبه‌لرك دیواری ایچنه برلشدیرلمشدر . قووانك ایکی قپوسی بولنوب بری خارجه ودیکری کلبه‌نك داخلنه آچیلیور . خارجه آچیلان دلیکدن آریلر کیدوب کلیور . کلبه‌نك داخلنده‌کی دلیکدن‌ده قووانی صاحبلری بال چیقاریورلر . کلبه ایچنده دائما آتش یاقیلوب یمك پشیرلر . یکندن ایس ودومان بله تأثیر ایدوب رنکنی وطعمنی تبدیل ایتمکده ایمش .

— شمدیه قدر اقوام مدنیه‌دن هیچ بری میقروبلرك محاربانده استعمالنی روشومدکلری حالده وحشیلرك استعمال ایتمکده بولندقلری مرویدر . یکی ابرید وسالومون جزائری سکنه‌سی محاربه‌ده قرلاندقلری اوقلرك اوجنی اوجله بر بطافلق صوینه دتیروب قوروتمقده ایمشلر . فرانسه بحریه اطبالسندن بر ذات بواوقرله جریحه‌دار اولانلرك تتانوسردن وفات ایتدکلرینی حیوانات اوزرنده تجربه ایدرك انلامش وموده بطافلقلرده بولنان میقروبدن وبو میقروبك اوقك اوجنده قالمسندن ایلرو کلدیکی تصدیق ایتمشدر .

— جماهیر متفقهٔ آمریقا طرفندن فریستوف قولومب نامنه اخراج اولنان یکی پوسته پولرنده تخف بر حال مشاهده ایدلمشدر . بویولرك بر سانتیملکی اوزرنده قولومبك قره‌یی کوردیکی و ٢ سانتیملکنده قره‌یه چیقدیغی رسم اولنمشدر . حالبوکه برنجیسنده قولومب صقاسز وایکنجیسنده صقاللی کوسترلمشدر . قولومبك قره‌یی کورمسیله چیقمسی آره‌سنده کچن مدت بر قاچ ساعتدن عبارت ولدیغندن بوقدر آزمدته صقال چیقمه‌یه جغی آشکاردر .

یکی کتابلر

تقویم معرفت — طوپچی قول اغالرندن حسین طیفوربك طرفندن ترتیب اوله‌رق ایکی سنه دنبرو کتابجی آراکل افندی طرفندن هررأس سنهٔ هجریه‌ده طبع ونشر ایدیان تقویمك بوسنه‌یه مخصوص نسخه‌سی آیریجه ملاحظات خانه‌لری علاوه وبرچوق معلومات نافعه ایله تزیین ایدلمش اوله‌رق نشر اولنمشدر .

پنه فراجه — مصطفی رشید بك افندی طرفندن (پنه فراجه) اسمنده لطیف بر حکایه دها وضع موقع انتشار اولنمشدر .

عربه‌ایله دورعالم

فنی رومانلر یازمقله فرانسه‌ده تفرد ایتمش اولان مؤلف شهیر ژول ورنك کلیات آثاری معلوم اولدیغی اوزره صرداییله وکافه رسملریله مزین اوله‌رق لسانمزه ترجمه اولنقده‌در . اشبو رومانلر اعدادندن اولان بالاده عنوانی محرر رومان ١٥ نجی فورمه‌ایله اکمال ایدلمش وعمومنه ١٥ غروش فیئات وضع اولنمش ایدیغی مکرراً غزته‌مزله اعلان اولنمش ایدی . طشره‌دن غزته آبونه‌لرندن طالب اولنلره پوسته اجرتی آلمه‌دن ١٥ غروشلق پوسته پولنه مقابل « عربه‌ایله دورعالم » کوندریله جکی واشبو اصول مارتدن صوکره جاری اولمه‌جغی جهتله آبونه‌لرمزدن استك ایدنلرك سرعت مراجعتی مرجودر .

فاضل مستشرق مادام کلنار ده‌لیدوف حضرتلرینك روسیه مشاهیر مؤلفینندن « بوشکین » نك اثارندن ترجمه بیوردقلری « کاغذ اوینی » عنوانلی اثرك مؤلفك ومترجمك کتابك بر قطعه رسملریله مزین اولدوقه قریباً غزته‌مز اداره‌سی طرفندن بر صورت نفیسده طبع ونشر ایدیلمکی مشتاقانه اثار نفیسه‌یه تبشیر ایدیلیر .

اخطار

تبدیل محل اقامت ایدنلر اداره‌یه اشعار کیفیت ایتدکلری زمان آلمقده اولدقلری نسخه‌لرك اوزرنده‌کی باندلرندن برعدیدیله برابر باندك تکرار طبعیه‌سی بدلی اوله‌رق یوز پاره‌لق پول کوندرملدرلر ، یوز پاره کوندرملمکسزین وارد اوله‌جق تبدیل محل اقامت مکتوبلرنه اهمیت ویرلمز .

رومانك رسملرندن
«برالای اوج قیزی ایله برابر کلدی [صحیفه ٣٦٧ سنون ١]

« رومان »

کنجلك

مؤلفی فرانسوا قوپه — مترجمی احمد احسان

٩٧ نجی صحیفه‌دنبری ماعدا

ساعت اونی چاریك کچیور ، بولیه بالوسنه کیدوب زوئه میرلیتونی بوله‌جق زمان کلمش ، یارین کوروشورز قرداشم .

آمه‌ده خانه‌سنه غایت متفکر عودت ایتدی . دیمك ارقداشی حشری ایمش . فقط ارقداشنی شمدیدن معذور کوریور . بر آز اولی موریسك والده‌سنه غایت احترامکارانه ، اوچ مادموازللره نازکانه معامله ایتدیکنی کورمدیمی ؟ اساساً موریس ناموسلی وتربیه‌لیدر ، حشریلك دیدیکی حالی ، کنجلکك ایجاباتندن عبارتدر . کنجلکك ایجابات طبیعیه‌سنه مماشاة ایدرك رفیقنك اجرا ایتدیکی بعض حرکتلری — الآن هر درلو سوء استعمالدن بری اولدیغی حالده او الجا آته تابع اولمق خصوصنده دائما میلانی ارتان — آمه‌ده‌نك تخطئهٔ ایتمسی یاقیشمق آلیرمی ؟ صانکه کندی‌ده بر آز جسارت کوستره بیلسه ، جیبنده برقاچ غروشی اولسه موریس کبی حرکت ایتمیه‌جکمی ؟ ذاتاً کیزلمکه نه حاجت ! ارقداشنك خانه‌سندن کلدیکی کیجه آمه‌ده هپ اوکوزل ونازك انداملی خدمتجی‌یی دوشونمش ایدی .

فرداسی کون آمه‌ده ژه‌رارلرك خانه‌سنه علی المعتاد کیتدیکی زمان بحث هپ بر کون اولکی مسافرلکه عائد ایدی . آمه‌ده مسافرلکك آلایش و مکملیتنی ایلك دفعه کورمش چوجقلره مخصوص طلاقت لسانیه ایله ضیافتی اکلاتدی . لوئیز شابقه‌سنی باشنه و موزیقه نوطه‌لرینی قولتغنك التنه آلیرکن — زیرا لوئیز شمدی خصوصی مکتبلرده پیانو درسی ویریوردی — مادام روژه‌نك حال مؤثرینی تقدیر ایتدی مادام ژه‌رار آمه‌ده‌نك یدیکی یمکلردن بر قاچنك عجبا نصل پیشیرلمش اولدیغنی مراق ایلدی ؛ اختیار حکاك میرالایك حکایاة عسکریه‌سنی آمه‌ده‌دن تمنونیتله دکله‌دی ؛ کوچك ماریا ایسه اوچ مادموازللرك اثوابلری و سوسی حقنده معلومات کامله استیه‌رك اکلادقدن صوکره بکنمه‌مك طوری کوستردی . ماریا خانه‌ده دیواره دایالی وسینك لکه‌لریله رونقی کیتمش آینه‌یه باقه‌رق صوردی که :

— آمه‌ده ، دوغربسنی سویله . شو اوچ مادموازللرندن یاقیشقلی میدی ؟

بابا ژرار حك ایتدیکی لوحه‌دن باشنی قالدیرمقسزین قهقهه ایله کوله‌رك دیدی که :

— هله شو آشفته‌یه باق ! عشوه‌بازلق ها ! بویله شیلر صوریلیرمی مادموازل ؟

هرکس کولمکه باشلادی . فقط آمه‌ده نیچون اولدیغنی بیلمدن قیزارمش ایدی ؛ خیر ! خیر ! او اوچ دانه مادموازل لائز هرنقدر مکمل کیتمش قوشانمش ایدیسه‌لرده ینه ماریانك ساده اثوابله حاصل ایتدیکی لطافتی احراز ایده‌مامشلردی . ماریاده نه حلاوت ! کیتدکجه نقدرده حسنی آرتدیریور یا ! آمه‌ده شو دقیقه‌یه قدر ماریایی بوقدر کوزل کورمامش اولدیغنه حکم ایتدی . لطافت خرامیله انسانی متحیر

ایدن اندامی ، بر اورکو ایله آرقه‌سنه فیر لاتدیغی کور وقمرال صاچی ، ازهار تازه کبی عرض تبسم ایدن چشمان نشئه‌داریله دهن نازکنی عجبا نره‌دن آلمش ؟

مادام ژه‌رار هرکسله برابر کولدیسه‌ده برحس مسابقت نسوانیه‌یه تابع اوله‌رق سویلدیکی سوزدن دولابی قیزینی برآز تکدیر ایتدی ، سوزی دکشدیرمك ایچون موریسدن بحث آچدی .

آمه‌ده ارقداشنك مدحنی ایتمکدن‌ده یورولمیوردی ، ارقداشنك هردرلو اوصاف حسنه‌سنی کمال شوقله تحلیل ایلیوردی ؛ موریسك دها اون سکز یاشنده ایکن خانه‌ده افندی حکمنی آله‌رق مسافرلری حسن اداره‌ایتدیکنی اکلاتدی . ماریادقتله دکلیوردی . جدی طورله دیدی که :

— ارقداشکزی بزه تقدیم ایتمکی وعد ایتدیکردی ؟ شو ذاتی کتیرسه‌کزده بر کورسه‌ك .

آمه‌ده وعدینی تکرارلردی . فقط مکتبه کیتدیکی زمان خدمتجی مسئله‌سنی تخطر وموریسك تلفظ ایلدیکی زوئه مرلیتون اسمنی ملاحظه ایلیه‌رك اندیشه‌یه دوشدی ، عجبا ارقداشنی مادموازل ژه‌رارلره تقدیم ایتمك موافق دوشرمی دیه کندی کندینه ایراد سؤال ایلدی . بو فکر اول امرده آمه‌ده‌یی مکدر ایتدی ، اندیشه‌سنی آرتدیردی ، صوکره ملاحظهٔ واقعه‌سنی عیب کوردی . موریس حسن تربیه کورمش اصیل بر چوجق دکلیدر ؟

مادموازل لائزلرك یانده اوقدر رعایت ونزاکت ایله داوراندیغنی کورمدیمی ؟

بناءً علیه برقاچ کون صوکره موریس‌ده آمه‌ده‌نك وعدینی خاطره کتیردیکی زمان دلیقانلی آرقداشنی آلدی ، ژه‌رارلره تقدیم ایلدی .

اوکون لوئیز اوده دکلدی ، عائله‌نك وارداتی تزید ایچون ایچه وقتدر قیزجغز درسلرینی چوغالتمشیدی ، علی الخصوص حکاك اختیارلدقجه هرنقدر کوزلکنك نومروسنی آرتدیریورسه‌ده ینه اولکی قدر ایش چیقاره میوردی .

موریس ژه‌رارلره تقدیم اولنمجه حلاوت وظرافت طبیعیه‌سیله عائله خلقنك محبتی جلب ایتدی ؛ مثلا مادام ژه‌راره قارشی غایت حرمتکارانه‌داورانمش ، اختیار حکاکك مشربنجه سوز سویلمش ، ماریایه چوقلق اهمیت ویرمامش ، قیزك صوك درجه نظر دقتنی دعوت ایتمش اولدیغنك فرقنده دکل ایمش کبی داورانمش ایدی . بابا ژه‌رارك مشربنجه ادارهٔ کلام ایتمك ، رسملرك وحکلرك اك کوزللرینی سچمك ، صنایع نفیسه‌یه دائر فکر بیان ایتمك سایه‌سنده اختیاره صحیحدن کندینی سودیرمشیدی ، باباژه‌رار رسم لوحه‌لرینی تماماً موریسه سیر ایتدیردی ، صوك حك ایتدیکی لوحه‌دن بر نسخه هدیه ایلدی ، بو خدمتلری ایدرکن قوجه‌آدم فوق العاده اوله‌رق پپوسنی بیله اونوتمش ایدی .

موریسك مدت زیارتی چوق سورمدی ،

رومانك رسملرندن
موریسك باباسنی مصور لوحه

آمه‌ده‌ایله برلکده سوقاغه چیقدقلری زمان دلیقانلینك برقاچ کوندر ماریا ایچه ذهنی اشغال ایتمکده اولدیغنی ایچون موریسه :

— مادموازل ماریایی نصل بولدك ؟

دیه صوردی ؛ موریس :

— پك کوزل .

دیدی ، لقردی‌یی دکشدیردی .

— ٦ —

فیق شفیقلر ایچون بر مهم زمان تقرب ایلیور ، یعنی مکتبك عمومی امتحانلری کلیوردی . موسیو و یولهٔت — آرتق مأمور اولدیغی محلنده ، زیاده اختیارلدیغندن ناشی آدمجکزه بابا ویولهٔت دییورلردی — اوفاق میکده‌ده زیاده مقدارده تسلیه بولمغه چالشمدیغی کونلرده طبیعی معتادندن دها آز ساکت ومأیوس بولندیغی ایچون اوغلنه دیردی که :

— آمه‌ده ، شومکتبدن باشه‌لیه‌شهادتنامه‌سیله چیقدیغنی کورمه‌دن ممکن دکل راحت ایده‌میه‌جکم . . . کیم نه‌دیرسه

رومانك رسملرندن
موریسك خانه‌سنده‌کی خدمتجی

دیسون ، اوشهادتنامه انسانی هر شیئه سوق ایدر .

واقعا هرشیئه سوق ایدر. مثلا موسیو ویولەتك برمکتب ارقداشی واردرکه اوزمان مکمل برشهادتنامه ایله مکتبدن چیقدیغی حالده مختلف زمانلرده مکتبده خواجەلق ، غزته جیلك ، تیاترو اداره مأمورلغی ، اصناف ، برجانباز قومپانیەسی مدیری اولدقدن صوکره شمدی تیاترو قپولرنده زوارك عربه قپوسنی آچار اولمشدر ، هر کون طعام اولەرقده عسکری قشلەلرندن داغیدیلان بقیه چوربایی ایچر ، بونی آلمق ایچون النده برتنکه ایله بکلر دورر .

موسیو ویولەت مستریح اولسون ! اشته اوغلی آمەده ارقداشی موریس ایله برابر امتحان عمومیه کیردیلر ، برابرجه شهادتنامەیی آلدیلر ، واقعا ممیزلردن بریسی آمەدەیی کیمیا امتحاننده آزوت بحثی ایچون ایچه یوردی اما ینه کچەجك نومرویی ویردی . آرتق آمەدەنك طالعی یاردیم ایدرسه هردرلو ترقیاتی احراز ایدەبیلیر .

لکن اول امرده نه کبی ترقیات ؟ موسیو ویولەت میکدەسنده بولنمدیغی زمانلر ایشك بوجهتی دوشونیور . چوجغی نرەیه یرلشدیرملی ؟ واقعا مأمور اولدیغی دائرەیه ملازمتله قید ایتدیرەبیلیر . برآز کچدیکی کبی آیده یوز یکرمی فرانق معاشه کچر . اه ، صانکه بوده بدایتده فنامی ؟ حالبوکه موسیو ویولەت کندینی دوشونیور ، قاچ سنەلردر چالشدیغی حالده احراز ترقی ایلیەمدیکنی تأمل ایلیور . اوغلینی‌ده بویله برحیاتەمی مجبور ایلیەجك ؟ موسیو ویولەت اوغلی ایچون دها مناسب ودها بادیٔ ترقی برایش آرایور ، ایشنده کندی کندینه چالشسونده استعدادینی کوسترەبیلسون دییور . مثلا تجارته کیرسه . واقعا تجارتده قزانمق زنکین اولمق ، ایلرینك دائرەلری یك واسعدر . موسیو ویولەت اوغلنك تجارته کیردیکنی کوررسه حقیقةً ممنون اولوردی . دایسی موسیو غوفك نزدینه کیرسه . نیچون کیرمسون ؟ دلیقانلی ایلریده دایسنك شریکی بیله اولەبیلیر .

موسیو ویولەت بو جهتی آمەدەیه سویلدی . دیدیکه :

— پازار کونی کیدوب دایینی بز بر کورسەك .

کیدوبده موسیو غوفك مغازەلرنده کلیسا شامدانلری ، هیکللری صاتمق هیچده آمەدەنك خوشنه کلیوردی ؛ دلیقانلی دها شمدیدن ماصەسنك کوزنده ایچی آثار حکمیه دولو بر دفترجك صاقلایور ، بر تیاترو پیەسنك پلانی‌ده ذهننده دولاشدیریور . فقط هر شیدن اول باباسی ممنون ایتمك استیور . علی الخصوص دلیقانلی موسیو ویولەتك برقاچ وقتدر کندینه اهمیت ویرمدیکنی اومحوس میکدەیه اوقدر دوام ایتمدیکنی کورەرك فوق العادەسویینیور . بناءً علیه باباسنه تابع اولدی ، پازار کونی باباسیله برلکده سرواندونی سوقاغندەکی مغازەیه کیتدیلر .

بوکون اختیار تاجر ایچه شطارتله مسافرلرینی قبول ایتدی . دها کلیسادن یکی کلیور ، صفرەیه اوطورمق اوزره بولنیورمش . کندیله برابر صفرەیه اوطوروب بەرەنیسك فوق العاده لذیذ اولەرق پیشیردیکی یمکلردن یمکی بیله تکلیف ایتدی . بەرەنیس ایسه پارمقلری انواع یوزوکلرله دولو اولەرق خدمت ایلیوردی .

حالبوکه بابا اوغل قارنلرینی دویور - مشلردی . ویولەت همان فکرینی درمیان ایتدی . دایی افندی دیدیکه :

— های های ، آمەدەیی بورایه آلەبیلیرز . لکن معلومیا ویولەت ، ایشه یکیدن باشلیەجق دیمکدر . اوکرنەجك ایشلر چوق . یعنی تاباشدن باشلەملی . . . فقط امین اول ، چوجق حسن معامله کورر ! طعامی بنمله ایدر ، دکلی بەرەنیس ؟ . . . ذاتاً بن‌ده پارسه ایلك کندیکم زمانلر مغازەیه کیرنجه اویله ایدم ... پاکت باغلامق لازم .

موسیو ویولەت اوغلنه باقنجه چوجغك حجابندن قیزارمش اولدیغنی کوردی . زواللی بابا خطاسنی اکلادی . دیمك آمەدەنك تحصیلی بیهوده ایمش . اویلەیا ، کلوب مغازەده پاکت باغلادقدن صوکره ! اه نه بیالم ؟ آمەده دخی باباسی کبی دفترلر اوکنده چالیشسون ، رسملی غزتەلرك مسائل حسابیه سنی حل ایله مشغول اولسون .

دایی افندیدن استحصال مساعده ایتدیلر . ویولەت دیدیکه :

— موسیو غوف ، بز بر دوشونەلمده کلیر سزی کورورز .

سوقاغه چیقنجه ویولەت اوغلنه دیدیکه :

— شو اختیار خودبیندن نافله هیچ فائده یوق ! یارین کیدر بزم مدیره مراجعت ایلرز ، سنی ملازم قید ایتدیریرز .

حقیقةً ویولەتك مدیری ایی بر آدم ایمش . زواللی ویولەتك حالنه چوقدن آجیور ، بر ایلك ایتمك استیورمش . شمدی بوایلکی اوغلی حقنده اجرایی دها موافق کورمش . آمەدەیی ملازم قید ایتدی ، اونبش کونه قالمز معاشه کچر دیدی . وعدینی‌ده اجرا ایلدی .

واقعا آمەده محل مأموریتنده صوبالرك شدت حرارتندن ، کوفلو دفترلرك کاغد قوقولرندن بیزار اماینه فنا برحالده دکل ، زیرا مدیر افندی آمەدەیی تحت حمایەیه آلەرق محاسبه شعبەسنده رقملرله اوغراشدیره‌جق یرده مخابرەدائرەسنه ویرمشیدی ، یازیجیلق دلیقانلینك استعدادینه مطابق اولدیغی ایچون چارچابوق کسب معلوماته باشلادی . معاملات رسمیەیی اوکرندی .

برده او طوروب مطالعهٔ آثار ایله امرار وقته مساعدەسی اولدیغی ایچون آمەده اوقدر مأیوس دکلدی .

آمەده صباحلری محل مأموریتنه الك اوزون یولدن کیدییور ، یولده کیدرکن تنظیم ایدەجکی اوچ پردەلك اویونك صحنەلرینی ترتیبه دقت بولیور . اقشاملری قومشولرك یانه کیدییور ، اختیار حکاك غزته اوقویور ، قادینلر دیکشله مشغول اولیورلر ؛ آمەده ماریا ایله قونوشییور ، ظاهر ماریا کوزلرینی اوکنه عطف ایتدیکی زمان اوزون کیرپکلرینك حاصل ایتدیکی منظرەیی تماشادن کنجك متلذذ اولدیغنی اکلامش اولمق که عشوەباز قیز لقردیلره جواب ویررکن هپ اوکنه باقیور .

واقعا آمەده ایلك منظومەسنی ماریانك شرفنه یاپمش ایدی ، قیزی‌ده پك سوییور ، حالبوکه مادام روژەنك خانەسنده اره صره کوردیکی اوچ مادموازللری‌ده سوییور ؛ حتی آمەدەیه شمدی صره ایله اون بیك مادموازل دها تقدیم اولنسه هپسنی‌ده سوەجکدر . کذلك آلت قاتدەکی دائرەده اوطورانلرك خدمتجیسی قیزدەوار . مردیونده تصادف ایتدکجه نظریله محجوب اولیور . باشنی چویریییور . کذلك بوناپارت سوقاغندەکی تحفجی دکاننده کوردیکی مادموازلده وار . نەزمان برشی الەجق اولسه اومادموازلك یوزندن هپ سچمەدن آلوب جیبنه قویویور . اونوتمیەلم . آمەده کنجدر . عشقك عاشقیدر !

برده آمەده پك محجوبدر . بر درلو تحفجیدن اشیا آلیرکن سچمکه جسارت ایلیەمیور ، ماریانك شرفنه نظم ایتدیکی اشعاری قیزه کوسترەمیور ، آلت قاتدەکی خدمتجی قیزك نصب ایتدیکی نظرلره اصلا مقابله ایلیەمیور ؛ حالبوکه شوصوك خصوصده اولسون خطا ایلیورمش ، زیرا برصباح قپویی چیقارکن کندی یرینه قصابك چراغی طرفندن خدمتجی مادموازله عرض هوس ایدلدیکنی کورمش ایدی .

آره صره اقشاملری مأموریت محلندن چیقنجه ، طعام وقتنه قدر اولان زمانی موریسی زیارته حصر ایلیور . شمدی موریس مکتب حقوقه یقین اولمق بهانەسیله والدەسندن استحصال مساعده ایدرك — هی کیدی ضعف مادرانه ! — قارتیەلاتن‌ده استیجار ایتدیکی بردائرەده اقامت ایتمکدەدر .

آمەده موریسی زیارته کیتدیکی زمان (موسیو لەبرنس) سوقاغنده برخانەنك ، طوانی آلچق وآلت قاتده کائن مزین بر اوطەسنده توتون دومانینه مسغرق اولمش ، آرقەسنه آچیق رنك براستراحت البسەسی کیمش اولەرق موریسی تنباپەیه اوزانمش بولوردی . آمەدەهرنەزمان بورایه کلسه رایحهٔ زینت واشتها حس ایلردی . برده مکمل قالیچه . کناردە دائما کشادەاعلا بر پیانو ، یان طرفدەکی رافلر اوستنده سوسلی جدلنمش آثار ادبیه وار ؛ اوطەنك توتون دومانینه لطیف لوانطه قوقولری قارشمش ، اوجاغك مرمری اوستنده موریسك شمدیکی الفتکردەسی اولان مادموازل ایرمانك ارەسنه طوپلی ایکنه ایله براشارت ایدرك براقدیغی آلامود رومان بولنیور .

آمەده ارقداشنك دائرەسنده برساعت مدتی پك خوش کچیرر . موریس رفیقنی دائما بر فرط محبتله استقبال ایدر ، محبتده برجزؤی آثار حمایەده حس اولنور ایدی . موریس کاه اوطەسنده براشاغی بریوقاری کزر ، سیغارەسنی یاقار ، آتار ؛ کاه پیانویی آچار ایکی دقیقه چالار ، یاخود بر کتاب آچار برصحیفەسنی اوقور ؛ یاخود آلبومنی چیقارر آمەدەیه رسملر کوسترر ، آمەدەدن اشعارینی صورار ، غزللرینی دکلر آلقشلر ، الحاصل هر شیله شویله سطحی مشغول اولور ، آمەده ایسه موریسك سطحیلکندن محصل ظرافتنك دائما مفتونیدر ، کیتدکجه مفتونیتی‌ده آرتدیریور .

حالبوکه آمەده ارقداشندن حقیله استفاده ایدەمیور ، زیارتنه کیتدیکی وقتلر نادراً یالکز بولیور . هرآن مسافر کلیر ، موریسك ارقداشلری ظهور ایدر ، بونلرده موریس کبی اهل صفا اما اوندەکی اصالت ونزاکته مالك دکللر . کلن مسافرلر تقرر ایدر بر اکلنجەدن ، کیدیلەجك مسیرەدن بحث ایلرلر ؛ اکثریا بحثی اکلاتیرکن شابقەیی باشندن چیقارمەدن سیغارەسنی اوجاغك مرمرینه براقوب اوطەده برده پولقا رقص ایلرلر . اشته بواهل ذوق آمەدەیی توحیش ایلردی ؛ زواللی کنج پك محجوب ونازك ایدی .

مسافرلر داغلدیغی کبی موریس آمەدەیی طعامه آلیقویمق استر ؛ حالبوکه بو اثناده قپو ینه آچیلیر ، مادموازل ایرما کورکنه صارصلمش ، تولی یوزینه ایندیرمش اولەرق بردنبره کیرر ، موریسك بوینه آتیلیر ، عرض سلام ایدر . آمەدەنك طعامه دعوت اولندیغنی ایشیدنجه :

— اوح نه اعلا ! اوچ کشی یمك یرز . خیر ! آمەده مادموازل ایرمادنده متوحش ! عرض معذرت ایلیور . اوده باباسی بکلرایمش . موریس کولەرك آرقداشنی تشییع ایدوب :

— آه کیدی وحشی ! هایدی کیت ! دیر ، سلاملار .

ارزو ، خیال ! زواللی آمەده ویولەتك تمامیت حیاتی بوندن عبارت ، بعضاً مکدر اولور . زیرا باباسنی کیتدکجه حال مستیەیه مستغرق کورەرك مأیوس اولیور . هیچ بر قادین کندینه ابراز محبت ایتمیور . اصلا جیبنده اکلنجەیه صرف اولنمق اوزره فضله

یکرمی فرانق کورمیور ! لکن شکایت ایلدیکی یوق . حیاتی ناموسکارانه کچیرمی ؟ صادق دوستلری اولدیغی دوشندکجه مسرتندن کولیور . خاطرینه قادینلر کلدکجه قلبی شدتله آتیور ، اشعار لطیفه‌اوقودیغی زمان مفتونیتندن آغلایور ، صحنهٔ حیات ، کنجه خیال وامید ایله متحول بر بشقه شکلده ظاهر اولور . بختیار کنج ! هنوز یکرمی یاشنده !

— ٧ —

سم شتانك بوزوق وقپالی هوالی کونده برصباح آمه‌ده معتادندن زیاده یتاغنده بولنورکن باباسی اوطه‌سنه کیردی ، قپوجینك کندینه کتیرمش اولدیغی بر مکتوبی اوغلنه ویردی .

مکتوب موریسدن ایدی ؛ اسکی مکتب رفیقلرندن برقاچیله برلکده اوله‌رق آمه‌ده‌یی (فوویو) لوقنطه‌سنده او اقشام ایچون طعامه دعوت ایدییوردی . آمه‌ده مسرورانه باباسنه دیدی که :

— بواقشام یمکده یوغم . مساعده ایدرسك یا . زیرا موریس روژه بزه ضیافت کشیده ایلیور .

یتاغنك کنارینه اوطوران باباسنه بر عطف نظر ایدنجه آمه‌ده‌نك مسرتی بردنبره زائل اولدی . زماندن اول اختیارلمش ، چهره‌سی یشیل برلون آلمش ، کوزلری قانلنمش ، صاچی آغاروب شقاقلری اوستنه دوشمش اولان شو آدمك هیئتی جانخراش ایدی ؛ تیترمك وقورواللرینی دیزینه قویدیغی زمان اخذایتدیکی شکل قدرموجب مأیوسیت برمنظره اوله‌مز . باباسنك نصل بر سوء استعمال ایله بوحاله کلدیکنی بیلدیکی ایچون قلبنده حاصل اولان حسیات مرحمت وحجابك زبونی قالدی . صوردی که :

— بابا ، بوکون کیفکمی یوق ؟ استرسه‌ك ینه برابر ییه‌لم . بن موریسه برکاغد یازار ، عذر دیلرم .

— خیر اولادم خیر ! کیت ، ارقداشلرك ایله برآز اکلن . بنمله سوردیکك عمرك درجهٔ حزنی بیلیورم ... سن اکلنیرسه‌ك بن ممنون اولورم . فقط برشی وار ... بنی پك مأیوس ایدییور ، مطلقا سکا سکا سویلك استیورم .

— نه‌در او باباجغم !

— اوغلم ، آمه‌ده . آننه‌ك وفات ایده‌لی کچن مارتده تمام اونبش سنه اولمش ایدی .

(مابدی وار)

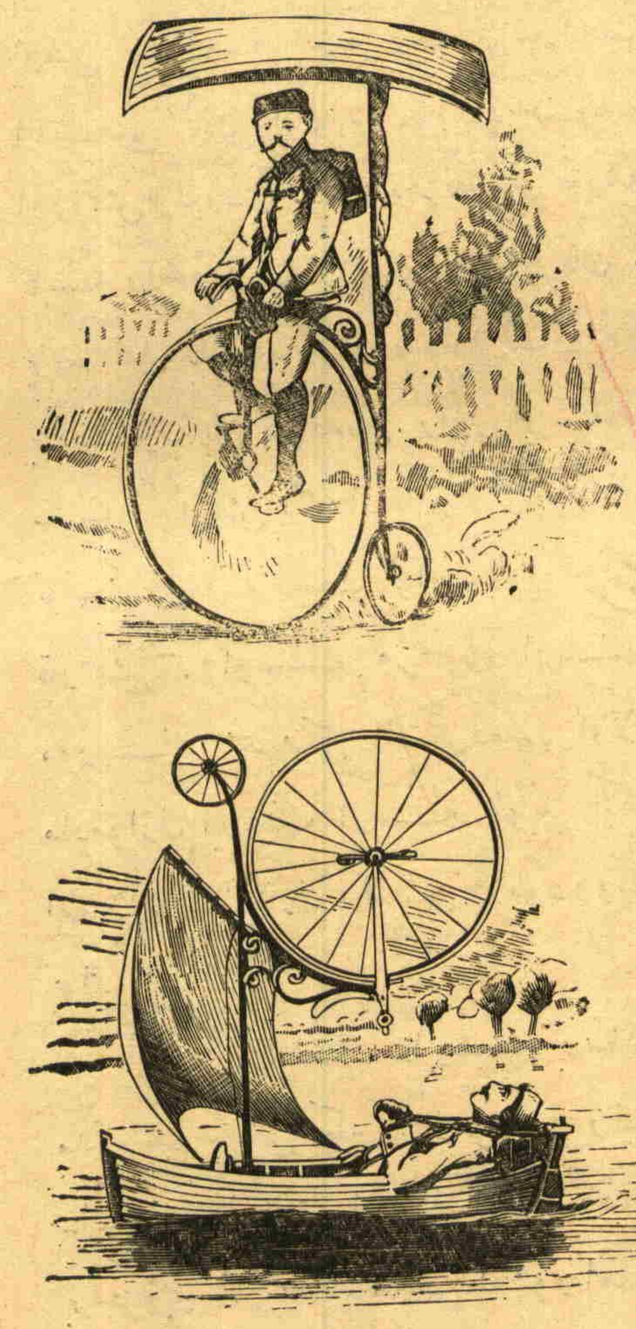

هم وه‌لوسپید هم صندال !

درجهٔ کماله واصل اولان صنعت سایه‌سنده دکلیدرکه بوکونکی کونده عقله حیرت ویره‌جك بر چوق شیلر اختراع اولنیور ! اوزرینه یازی یازدیغمز کاغدپارچه‌لرندن کمی یاپیله‌جغنی وآلات وادوات تحریکیه‌سنده ینه او کاغد پارچه‌لرندن استحصالی اولنه‌جغنی ، کاغددن انشا ایدیلان خانه‌لرك کارکیر بنالردن دها زیاده مقاوم بولنه‌جغنی کیم تخیل ایدر ایدی ؟

قرده‌ده سیاحت ایچون وسائط مختلفه عرض ایدن صنعت دکزده سیاحت خصوصنده‌ده بر چوق مراکب بحریه حصوله کتیرمش ایکن بودفعه اختراع ایدیلان دیکر بر آلت هم دکزده هم ده قرده‌ده سیاحت ایچون کوزل بر واسطه اوله‌بیلیور !

بو آلت ایسه درج صحیفه ایدیلان برنجی رسمده کورولدیکی کبی برعادی وه‌لوسپیددن عبارت اولوب یالکز فضله اوله‌رق وه‌لوسپیدك آرقه قسمنه بر دیرك مربوط ودیرکك اوزرنده ده صندال بچمنده تضییق اولنمش کاغددن اوفاق وخفیف برتکنه واردر .

قرده‌ده اجرای سیاحت ایده‌جك اولان سیاح وه‌لوسپیدك اوزرینه بینه‌رك باشی اوستنده‌کی تکنه ایله‌ده کندیسنی شعاعات شمسیه‌دن محافظه ووقایه ایدر .

برنهر ویا دکز کنارینه کلندکده سیاح وه‌لوسپیدن اینوب بو آلتی تکنه آشاغی وه‌لوسپید یوقاری کلمك اوزره آلت اوست ایدرك دیرکه صاریلی اولان یلکنی فوره ویلکنك آراسنده‌کی — حین حاجتده برقاچ قات اوله بیان — دومنی‌ده صندالك قیچنه تعلیق ایدییور وبو وجهله بحراً اولان سیاحتی‌ده اجرا ایلیور .

ایکنجی رسمده دکزده ایدیلان سیاحتی کوسترر .

یلکن استعمال ایدیله‌مدیکی صورتده قیچ طرفه طاقیله‌رق تحریك ایدلمك ایچون برعدد اوفاق کوردك دخی یلکنك اراسنده محفوظدر .

ا . عارف

احمد احسان